

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvcvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

11. Vtrum aliqui sint baptizandi ita maternis vteris existeutes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](#)

QVAEST. LXVIII.

vnius, immo totius ecclesiae paruolo prodest per operationem Spiritus sancti, qui vnit ecclesiam, & bona unius alteri communicat.

AD TERTIVM dicendum, q̄ sicut puer cum baptizatur non per seipsum, sed per alios credit, ita nō per seipsum, sed per alios interrogatur, & interrogati constentur fidem ecclesiae in persona pueri, qui huic fidei aggregatur per fidei sacramentum. Conscientiam autem bonam consequitur puer etiam in seipso: non quidem actu, sed habitu per gratiam iustificantem.

ARTICVLVS X.

T Super Quaestio-

C. Articulum 10.

In art. 10. in corpo-

Re articuli aduerte

Auctorem sententiam

S. 2. Q. 10. art.
22. Et quel.
2. artic. 7. Et
quod. 2. art. 7.
& 10. 10.

mo. supponere filios

infidelium fore vere

baptizatos, si in iuris

parentibus baptiza-

reuntur. Hoc n. suppon-

re ratio dicens esse

periculum taliter

filios infidelium ba-

pitzandi: quia de facili

ad infidelitatem redi-

ret propter natura-

le affectum a parentes,

Nec opus esse arbi-

rator, dif-utare hic cu-

Dur, & Petro de Pal,

quoniam ex supradic-

tis in art. 7. fata appa-

ret irra ionabilem es-

se opinionem, di-cen-

tuum voluntatem ex-

trinsecum re quir ex-

parte baptizati infa-

nis de necessitate la-

cramentum.

In codem aduerte,

Auctorem non face-

re differentiam quo

ad propositum, inter

filios iudaeorum uel

aliorum infidelium:

dificilas tamen ipse

cialis de iudeis rat-

one seruitus non est

omissa, fed in respon-

sione ad secundum

soluta est.

Vbi icto pp mo-

lestiam instantium,

& obvicientium quia

fili seruori possunt

ab eis auferri, & abla-

ti possunt baptizari,

ut restatur ecclesiae

confuse udo de filiis

ethiopum, qui Christi-

anis uenientur, ergo

fine ablatione me-

da a possent etiam ser-

uorum infidelium filii

in iuris parentibus

baptizari: ipsa namq;

ablato non est me-

diu necessarium ad

licium baptismum.

Scito inquam distin-

quere inter id, quod fit

per se, & quod fit

per accidentem: nam per

se loquendo, quan-

cumq; dominus pos-

site aeterni filium a ser-

uo: non in potest ea

ratione aeternae ut ba-

pitez illum: quia ba-

ptismus & ablato

ARTIC. X. ET XI.

F vsum liberi arbitrii, secundum ius naturale sunt sub cura parentum, quandiu ipsi sibi prouidere non possunt, vnde etiam: & de pueris antiquorū dicitur, quod saluabantur in fide parentum: & ideo contra iustitiam naturalem esset, si rales pueri in iuris parentibus baptizarentur: sicut etiam si aliquis habens usum rationis baptizaretur in iuris, esset etiam periculoseum taliter filios infidelium baptizare: quia de facilis ad infidelitatem redirent, propter naturalem affectionem ad parentes. & ideo non haber hoc ecclesie consuetudo, quod filii infidelium in iuris parentibus baptizentur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod a morte corporali non est aliquis eripendus contra ordinem iuris ciuilis, puta si alius a suo iudice condemnetur ad mortem, nullus debet eum violenter a morte eripere, vnde nec aliquis debet irrumper ordinem iuris naturales, campanis sine parentibus essent, et rationabiliter quidem, quoniam chaos magnum experim interpositum, ita ut nulli umquam comparerent parentes pro filiis: nec filii postmodum reversi sunt ad parentes, sed querunt totaliter Christiani, & sic perseverant.

AD SECUNDVM dicendum, quod iudei sunt servi principum seruitute ciuili, que non excludit ordinem iuris naturalis uel diuinum.

AD TERTIVM dicendum, quod homo ordinatur ad Deum per rationem, per quam Deum cognoscere potest: unde puer antequam usum rationis habeat, naturali ordine ordinatur in Deum per rationem parentum, quorum cura naturaliter subiacet, & secundum corum dispositionem sunt circa ipsum diuina agenda.

ARTICVLVS XI.

Vtrum pueri in maternis uteris positi, sint ba-

pitzandi.

AD Vnde CIVIM dicendum, sic proceditur. Videatur quod pueri in maternis uteris existentes possint baptizari. Efficacius enim est donum Christi ad salutem, quoniam peccatum Adæ ad damnationem, vt Apost. dicit Rom. 5. pueri in maternis uteris damnantur propter peccatum Adæ, ergo multo magis saluatori possunt per donum Christi: quod quidem fit per baptismum, ergo pueri in maternis uteris existentes possunt baptizari.

¶ 2 Præt. Puer in utero matris existens, aliquid matris esse uidetur: sed baptizata matre, baptizatur quicquid est eius intra ipsam existens, ergo uidetur quod baptizata matre, baptizetur puer in utero eius existens.

¶ 3 Præt. Mors aeterna peior est, quoniam mors corporalis: fed de duobus malis minus malum est eligendum. si ergo puer in utero matris existens baptizari non potest, melius est quod mater aperiatur, & puer uero educitus baptizetur, quoniam quod puer aeternaliter damnaretur absque baptismino decedens.

¶ 4 Præt. Contingit quoniam aliquia pars pueri prius egreditur: sicut legitur Gen. 38. p. pariente Thamar, in ipsa effusione infantium, unus protulit ma-

num

funt diverorum iurum: quoniam baptismus iuris est clivis: ac per hoc ad patris ius spectans: ablato uero ciuili est iuris, ac per hoc ad dominum ius spectat, et propterea saluum est, p. licet ablatum filium a seruo, baptizare in iuris parentibus: ablato enim ciuilis non tollit ius paternum erga diuinam. Nec ecclesie confutetur habere ut baptizen tur infantes aetropolum prefiguntur, sed illos tantum pueros, qui a parentibus destituti habentur baptizari, præsupponens huiusmodi pueros uenales, campanis sine parentibus essent, et rationabiliter quidem, quoniam chaos magnum experim interpositum, ita ut nulli umquam comparerent parentes pro filiis: nec filii postmodum reversi sunt ad parentes, sed querunt totaliter Christiani, & sic perseverant.

Multa hic omittimus circa praecutus articuli materia: quia in aliis Comentariis minime nos scripte diffule.

4. d. 6. q. 2.
t. 1. q. 2. d.
f. 23. q. 2.
2. 2. q. 1. d.

num, in qua obstetrix ligavit coccinum dicens, iste egredietur prior, illo vero manum retrahete, egredie-
sus est alter: qñq; aut in tali casu imminet periculum
mortis, ergo videtur quod illa pars debet baptizari,
puero adhuc in materno utero existente.

23.1.1. inter
med. & fin.
vol. 2.

SED CONTRA est, qd Aug. * dicit in epist. ad Dar-
danū, Nemo renascit nisi primo nascit: sed baptis-
mus est quædā spiritualis regeneratio, non ergo de-
bet aliquis baptizari priusquam ex utero nascatur.

RESPON. Dicendum, qd de necessitate baptismi
est, qd corpus baptizandi, aliquo modo aqua ablatur,
cum baptismus sit quedam ablution, ut supra dictū
est, qd corpus aut infantis antequam nascatur ex ute-
ro, non potest aliquo modo ablui aqua, nisi forte
dicatur, qd ablution baptismalis, qua corpus matris
lauatur, ad filium in utero existentem perueniat:
sed hoc est, qd non potest: tum, quia ita pueri, ad cuius

fanciationem ordinatur baptismus, distincta est
ab anima matris: tñ, quia corpus puerperij animati,
iam est formatum, & per consequens a corpore ma-
tris distinctum: & ideo baptismus quo mater bapti-
zatur, non redundat in problem, in utero matris exi-
stentem. vnde Aug. * dicit contra Julianum: Si ad
matris corpus id, quod in ea concipitur, pertinet,
iavie pars imputetur, non baptizaretur infans,
cuius mater baptizata est aliquo mortis urgente per-
iculo, cum eum galetaret in utero: nunc vero cum
ipse etiam scilicet infans baptizetur, non vtique ad
matrem corpus, cum esset in utero, pertinebat:
& ita relinquitur quod nullo modo infantes in ma-
tem uteris existentes, baptizari possunt.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd pueri in ma-
tem uteris existentes, nondum prodierunt in lu-
cem, ut cum aliis homib; uitam ducant: vnde non
pollunt subiecti actioni humanae, ut per eorum mini-
sterium sacra recipient ad salutem: possunt tñ subiecti

operationes Dei, apud quem uiuent, ut quodam pri-
uilegio gratie sanctificationem consequantur, sicut
parte de sanctificatione in utero.

AD SECUNDVM dicendum, quod membrum in-
terioris matris est aliquid eius per continuationem
& viacionem naturalem partis ad totum: puer autem
in utero matris existens, est aliquid eius per quan-
dam collationem corporum distinctorum: vnde
non est similis ratio.

AD TERTIVM dicendum, qd non sunt facienda
mala, ut ueniant bona, ut dñ Ro. 3. & iō non debet
homo occidere matrem, ut baptizet puerum: si ta-
men mater mortua fuerit uiuente prole in utero,
debet aperiri, ut puer baptizetur.

AD QUARTVM dicendum, qd expectanda est to-
talis egredietur puer ex utero ad baptismum, nisi mors
immineat: si tamen primo caput egrediatur, in quo
fundatur omnes sensus, debet baptizar periculo
imminente, & non est postea rebaptizandus, si eum
perfecte nasci contigerit. Et vñ idem faciendum
quacumq; alia pars egrediatur, periculo imminen-
te: quia tñ in nulla exteriorum partium integritas
vita, ita consistit: sicut in capite, vñ quibusdā qd pp
dubium, quacumq; alia parte corporis abluta, puer
post perfectam natuitatem sit a baptizandus sub hac
forma, si d non es baptizatus, ego te baptizo.

AD DVODECIMVM dicendum, sic proceditur. Vñ qd furiosi
& amentes nō debet baptizari. Ad suscep-
tione baptismi requiritur intentio in eo, qui ba-
ptizatur, ut supra dictū est: * sed furiosi & amentes,

A cum careant usu rationis non, possunt habere ordi-
natam intentionem, ergo non debent baptizari.

¶ 2 Prat. Homo bruta animalia superexcedit in hoc,
qd habet rationem: sed furiosi & amentes non ha-
bent usum rationis: & qd etiam in eis non expe-
ctatur, sicut expectatur in pueris. ergo uidetur quod
sicut bruta animalia non baptizantur, ita nec tales
furiosi & amentes debent baptizari.

¶ 3 Prat. Magis est ligatus usus rationis in furiosis,
uel amentibus, quam in dormientibus: sed baptis-
mus non consuevit dari dormientibus. ergo non
debet dari amentibus & furiosis.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit 4. confes. de
amico suo, qui cum desperaretur, baptizatus est ne-
sciens: & tamen baptismus in eo efficaciam habuit.
ergo amentibus usu rationis, aliquando baptismus
dari debet.

RESPON. Dicendum, qd circa amentes & fu-
riosos est distinguendum: quidam n.sunt a nativitate
tales, nulla habentes lucida interualla, in quibus
etiam nullus usus rationis appetit: & de talibus
quantum ad baptismi susceptionem, ut esse idem
iudicium & de pueris, qui baptizantur in fide eccl^{ie}
sæ, ut supra dictum est. * Alii vero sunt amentes,
qui ex sana mente, quam habuerunt prius, in amen-
tiam inciderunt. Et tales sunt iudicandi fm uolun-
tamet quam habuerunt, dum sana mentis existen-
tent: & iō si tunc apparuit in eis uoluntas suscipien-
di baptismum, debet eis exhiberi in furia & amen-
tia constitutis, et si tunc actu contradicant: alioquin
si nulla uoluntas suscipendi baptismum in eis appa-
ruit, dum sana mentis essent, non sunt baptizandi:
quidam vero sunt, qui et si a nativitate fuerint furiosi
uel amentes, habent in aliqua lucida interualla, in
quibus recta ratione uti possunt: unde si tunc bapti-
zari uoluerint, baptizari possunt et in amentia con-
stituti. Et debet eis tunc sacram conferri si periculum
timeatur: alioquin melius est, ut tempus expectetur
in quo sint sanæ mentis, ad hoc, quod deuotius su-
scipient sacram: si autem tempore lucidi interualli
non appareat in eis uoluntas suscipendi baptismum,
baptizari non debet in amentia constituti. quidam
vero sunt, qui et si non omnino sanæ mentis ex-
stant, intantum tamen ratione utuntur, quod pos-
sunt de sua salute cogitare, & intelligere sacramen-
ti uirtutem. Et de talibus idem est iudicium, sicut de
his, qui sanæ mentis existunt, qui baptizantur uo-
lentes, non autem inuiti.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd amentes qui nu-
quam habuerunt, nechabent usum rationis, bapti-
zantur ex intentione eccl^{ie}, sicut & ex actu * ec-
cl^{ie} credunt, & poenitent, sicut supra de pueris
dictum est. † Illi vero qui aliquo tempore habue-
runt, uel habent usum rationis, secundum pro-
priam intentionem baptizantur, quam habent vel
habuerunt tempore sanæ mentis.

AD SECUNDVM dicendum, quod furiosi, uel
amentes carent usu rationis per accidens, scilicet
propter aliquid impedimentum organi corpora-
lis: non autem propter defectum anima rationa-
lis: sicut bruta animalia. vnde non est de his sim-
ilis ratio.

AD TERTIVM dicendum, qd dormientes non sunt
baptizandi, nisi periculum mortis immineat, in
quo casu baptizari debent, si prius in eis uoluntas
apparuit suscipendi baptismum, sicut & de amen-
tibus dictum est: sicut Aug. † narrat in 4. lib. con-
fes. de amico suo, qui baptizatus est nesciens, pro-
pter periculum mortis.

In corp. ar.
lib. 4. c. 4. pa-
ram. ante
med. 10. 1.

Alias: ritu.
ar. 9. huius
quæst.

EE 4 QVÆ-

Tertia S.Thomæ.

4.4.4.3.1.
11.1.3.1.
d.1.1.1.1.
3.9.1.1.1.
ver. 9.8.1.
3.2.1.
Art. 7. huius
quæst.

Vtrum furiosi & amentes debent baptizari.

AD DVODECIMVM sic proceditur. Vñ qd furiosi
& amentes nō debet baptizari. Ad suscep-
tione baptismi requiritur intentio in eo, qui ba-
ptizatur, ut supra dictū est: * sed furiosi & amentes,

Universitätsbibliothek Paderborn